

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201730356

Zaaknummer: Z/26/150020

Portefeuillehouder(s): T.M.M. Kok

Voor vragen

Naam: Jacqueline van der Leij
Telefoon: 088 695 3000
E-mail: jacqueline.vanderleij@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Uitgangspunten om te komen tot een actualisatie van de nota
Ruimtelijke Kwaliteit Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving

Welstand gaat over het uiterlijk en de ruimtelijke kwaliteit van bouwwerken. Gemeenten gebruiken welstandscriteria om ervoor te zorgen dat gebouwen passen binnen hun omgeving en een bijdrage leveren aan een aangename leefomgeving.

De welstandsnota van Westervoort dateert van 2011 en is verouderd. De nota voldoet qua regelgeving niet meer en sluit niet meer aan bij de huidige ambities van gemeenten en inwoners. Ook ontbreken bepaalde onderdelen en thema's, waar we nu wel rekening mee moeten houden. Er dient namelijk een overstap te worden gemaakt van een traditionele welstandsnota naar een nota Ruimtelijke Kwaliteit. Een verschuiving van puur 'esthetisch toetsen' (het uiterlijk van een gebouw) naar een bredere benadering van de leefomgeving. De nota Ruimtelijke Kwaliteit geeft eisen, maar is ook een meer inspirerend kader dat duurzaamheid, cultuurhistorie en de relatie met de omgeving integreert.

De invoering van de Omgevingswet vraagt om deze integrale benadering, ook ten aanzien van kwaliteit van bouwwerken in relatie tot de omgeving en om een digitale verantwoording in het omgevingsplan.

Relevant beleidskader

Het is vanuit de Omgevingswet de bedoeling om de regels rondom welstand in het nieuwe deel van het omgevingsplan op te nemen. De uitleg van deze regels kan daarbij uitgewerkt worden in beleidsregels als bedoeld in artikel 4.19 Omgevingswet: de nota Ruimtelijke Kwaliteit 2026.

Inhoud van mededeling

Doel

We willen uw gemeenteraad een geactualiseerde nota Ruimtelijke Kwaliteit voor de gemeente Westervoort laten opstellen die qua opbouw/ systematiek compact en prettig leesbaar is, rekening houdt met de doelstellingen van de Omgevingswet, verwerkt kan worden in het omgevingsplan en die digitaal goed raadpleegbaar is. Met deze kennisgeving lichten wij de uitgangspunten toe om te komen tot een geactualiseerde versie.

Uitgangspunten nieuwe nota Ruimtelijke Kwaliteit

- Het is in de Omgevingswet de bedoeling om regels rondom welstand in het nieuwe deel van het omgevingsplan op te nemen. De uitleg van deze regels kan daarbij uitgewerkt worden in beleidsregels als bedoeld in artikel 4.19 Omgevingswet. Het gaat dan om 'regels over het uiterlijk van bouwwerken'. Kortom: er worden 2 producten opgeleverd:
 - Set planregels over uiterlijk van bouwwerken en omgeving in omgevingsplan zelf = functionele regels.
 - Een geactualiseerde nota Ruimtelijke Kwaliteit die als beleidsregels kan worden opgenomen bij de planregels van het nieuwe omgevingsplan = (prestatie)beleidsregels.
- De opzet van de nota is compact. Daarbij gaat zoveel mogelijk achtergrondinformatie naar de bijlagen, zodat de kern overblijft in de nota zelf.
- De gebiedsbeschrijvingen van de huidige nota zijn gedateerd en worden aangepast naar de huidige situatie. Daarbij worden ook alle vastgestelde beeldkwaliteitsplannen of andere relevante visies of kavelpaspoorten van de afgelopen jaren verwerkt.
- De gebiedsindeling wordt teruggebracht naar 4 gebieden:
 - Dorpskern/ Centrum met bebouwingslinten;
 - Woongebieden (bestaande wijken en nieuwe wijken, beschreven van noord naar zuid);
 - Werklocaties (nieuwe aanduiding voor bedrijventerreinen);
 - Buitengebied (in plaats van landelijk gebied).
- We hanteren twee toetsingsniveau's: bijzonder en regulier. Daarmee komt het niveau soepel te vervallen en worden deze criteria ondergebracht bij het niveau regulier.
- We nemen geen welstandsvrije gebieden of bouwwerken op in deze nota. Na vaststelling van de vorige nota zijn er zoveel meer bouwwerken vergunningvrij geworden, dat de bouwwerken die nog wel vergunningplichtig zijn, bouwwerken zijn waar we als gemeente juist wat van willen vinden. Daarbij zijn er in de huidige nota ook geen welstandsvrije gebieden opgenomen. Daartoe is nu ook geen aanleiding in de nieuwe vast te stellen nota.
- We benoemen in de nota meer specifiek het thema duurzaamheid. De gemeente heeft ten aanzien van dit thema beleidsambities die niet direct vallen onder een concrete omgevingsplanactiviteit, maar waarbij we wel willen sturen op kwaliteit. In deze nota gaan we hier nader op in en willen we onze inwoners inspireren.
- We hanteren niet meer de term kleine bouwwerken, maar veel voorkomende bouwwerken voor criteria die we toepassen voor dakkapellen, dakopbouwen, maar ook uitbreidingen bij woningen. Deze bouwwerken zijn niet altijd klein van aard, maar wel veel voorkomend. Vandaar deze nieuwe term.
- Onder de Omgevingswet is de directe omgeving van een monument wettelijk beschermd. We moeten hiervoor regels opnemen in het omgevingsplan om te voorkomen dat nieuwbouw, verbouwingen of andere activiteiten in de directe nabijheid de cultuurhistorische waarde, het aanzicht of de beleving van het monument aantasten.

Participatie

Op basis van de participatiescan wordt route 2, de gemiddelde participatieve aanpak, doorlopen. Met de interne werkgroep wordt dit verder uitgewerkt. De commissie Ruimtelijke Kwaliteit zal actief betrokken worden bij deze actualisatie. Ook vindt afstemming plaats met de portefeuillehouder.

Planning

Wij informeren uw gemeenteraad nu tussentijds over de nota en de uitgangspunten die wij hanteren om te komen tot een geactualiseerde nota. De geactualiseerde nota Ruimtelijke Kwaliteit Westervoort zelf zal in het najaar ter vaststelling aan uw raad worden voorgelegd.

Westervoort, 30 juni 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout